

Tallinna Rootsi-Mihkli KOGUDUSE AJALEHT

Nr 24, detsember 2013

“Ennäe, neitsi jääb lapseotele ja toob ilmale poja, ja teda hüütakse nimega Immaanuel”. (Matt. 1:23)

Immaanuel – Jumal on meiega

Selle ainsa nimega on kokku võetud kogu jõulumüsteerium. Immaanuel – see tähendab: Jumal on meiega. Seda on ennustanud prohvet ja Kirik tunneb selles nimes ära oma sisima saladuse. Ta ei ole tavaline laps – selles lapses on meiega Jumal ise. Samas on ta siiski inimlaps nagu meiegi. Jumal

võtab omaks selle, mis on meie, meie inimlikud omadused, loobumata oma olemusest. Jumal ja inimene ühes isikus, lahutamatu ja samas ilma segiajamise võimaluseta. Seepärast on sisemise loogika järgi lapse emaks neitsi. Tark Beda Venerabilis võtab selle müsteeriumi kokku järgmiste sõnadega: “See on nii nagu peab, et kui Jumal tahtis saada inimeseks, ei sünnitanud Teda keegi muu kui neitsi ja kui neitsile anti võimalus sünnitada, siis ei sünnitanud ta ei kellegi muu kui Jumala Poja. See on kiriku tegelik evangeelium, ainulaadne ning omane ainult kristlusele ja see eristab teda teistest usunditest. Laps, kelle Neitsi Maarja sünnitas, ei ole mitte lihtsalt prohvet, vaid Kõige Kõrgem. Ta ei vahenda ainult sõnumit Jumalast. Algusest peale uskus ja tunnistas Kirik, et Jumal on saanud neitsi Maarjalt keha ja muutunud inimeseks.

Immaanuel – Jumal on meiega – oli jutluse teemaks ka peaaegu 70 aastat tagasi, kui Rootsi-Mihkli kogudus ühel 1944. a. septembrikuu päeval enne viimast laeva lahkumisjumalateenistusele kogunes. Aeg oli pahaendeline – Punaarmee lähenes kiiresti Eesti pealinnale. Koguduseõpetaja Ivar Pöhl püüdis aidata kogudusel leida vastust küsimusele: Mu Jumal, mu Jumal, miks sa oled mind maha jätnud. Kui 10 aastat hiljem tuldi Rootsis kokku jumalateenistuseks, jätkas ta: “Nüüd, kus suurem enamus eestirootslasi on oma uue eluga hästi kohanenud, on meil põhjust järele mõelda, milline tõde on sõnades: Jumal on meiega. Kui me tookord ei suutnud oma lootusetule olukorrale mõtet ega rahuldavat vastust leida, siis seda enam leiame selle nüüd. Täna oma hõimukaaslasi külastades äratav see meis aukartust. Näeme, et tegelikult ei ole välistele raskustele keegi alla andnud.” Laiskus oli eestirootsi aladel tundmatu mõiste. Töökus ja usinus – need on meie rahvuslikud omapärad. Eestis laulsime me jumalateenistustel paljusid palverändurite laule. Kerget žanri me ei tundnud. Seda väljendab ka piiskop Danelli ütlus peale naasmist rootsi aladelt: “Ma kohtasin röömsaid eestirootslasi Haapsalu turupäeval. Kuid – nad laulsid kirikulaule.” Usk ei olnud rootsi aladel mitte ainult teadmine, vaid eelkõige arusaamine. Issanda ees olime me alati alandlikud. Olime õppinud tõde: kui tahad püsti jääda, lange põlvili! See usk, mis ei ole kunagi lubanud meil segi ajada jumalikku ja inimlikku, muudab meid ka uutest elutingimustes hingeliselt harmoonilisteks.

Immanuel – Jumal on meiega, peaks ka täna olema meie tunnistus mitte ainult jõuluajal, vaid aastaringselt. Peame tegema nagu püha Joosep ja avama ukse Jõululapsele, et meie kohta saaks öelda samad sõnad nagu öeldi Sakkeuse kohta “Täna on sellele kojale tulnud pääste”. Immanuel – Jumal on koos meiega selles lapses, kelle sünnitab Maarja ja kelle Joosep võtab oma majja. Ta sünnib Petlemmas, selleks, et sündida meie südames ja meie kodudes.

Koguduse õpetaja Patrik Göransson

Jõulukuu ja Jõulud minu elus

Jõulukuu ja jõulud on minule olnud hingelähedaseks juba varasest lapsepõlvest. Meenuvad Jõulueelsed ettevalmistused lapsepõlve kodus. Üllatused päkapiku sokkides, Jõuluvana ootus ja salmide õppimine. Jõululupaev oli aasta üks oodatumaid päevi. Tuppä toodud kuuse ehtimine koos õega, kuuse lõhn ja ema ettevalmistatud jõuluroogade eriline lõhn – see kõik oli ainult kord aastas. Pühad, mis tõid küünlasära ja hingesoojust südamesse.

Koolipõlves algas jõulukuu 1. detsembril piduliku mälestusaktusega. Koolisaal oli valgustatud ainult küünlavalgusega ja ehitud kuuseokstega. Koolidirektor pidas sündmust meenutava kõne, õpilased esinesid isamaalike laulude ja salmidega. Õppetöö kõrval algas vilgas ettevalmistus pidulikuks jõuluõhtuks. Kõik need ettevalmistused tegid detsembri õpilastele põnevaks ja kordumatuks kuuks aastas. Järgnes ka jõuluvaheaeg ja tunnistused õppehinnetega.

Pühitsesime Jõule vahel ka Noarootsis koos emapoolsete sugulaste peredega Österbys Bälase talus. Need olid erinevad linnakodu jõuludest. Jõululupaeva õhtul sõideti saanidega kirikusse. Helisesid aisakellad, sahis esimesi lumi, peakohal tähistava sära, mis on tänaseni elavana silme ees ja kõrvus kirikukellade hääl. Peale kirikuteenistust süütasime küünlad esivanemate ja lähedaste haudadel – see käik oli väga südame- ja hingelähedane. Kodus ootas meid pikk, jõuluroogadega söögilaud köögis. Peretoas olid vanade kommete kohaselt õled maas, õlgedel mahukad korvid metspähklitega ja mõned vaagnad piparkookide ja õuntega. Toanurgas, mis õlgedest vaba oli jõulukuusk, mille eheteks küünlad ja pikad jõulukommid erivärvilistes paberites ning okstele seotud sibulõunad. Kogu pere istus õlgedele. Lauldi jõululaule – nii rootsi kui eesti keeles. Meie, lapsed, olime väga põnevil jõuluvana ootuses. Vaikselt, mõttes kordasime salmide ja laulude sõnu. Kõigil hinges jõulurõõm ja rahu. Teadmata, et need 1939. a. jõulud olid viimased suure pere jõulud Bälasel.

Alanud Eesti Okupatsioon N:L poolt ja 1941. a. II Maailmasõda tõi Eesti maale ja rahvale raskeid üleelamisi – kodukaotusi ja põgenemisi eluga

riskides. Noarootsis elasid enamuses rootsi päritoluga perekonnad. Österbys külas elas 32 peret, neist 20 eestirootslaste perekonda, kelle kodune keel oli vana-rootsi murdekeel. Pürksis oli nii eesti, kui rootsikeelne algkool. Seoses sõjaolukorraga anti rootsi rahvusest elanikele välja ümberasumisload. Paljudele neist juba 1943.a. Meie saime load 4.03 1944.a. Seoses õhurünnakuga Tallinnale jäi meie pere kodu ja varata. Saime ajutise elamisvõimaluse sugulaste talus Österbys, kes olid ettevalmistamas oma lahkumist laevaga „Juhan“ Rootsimaale. Ümberasujaid oli rohkearvuliselt. Ooteaeg venis pikale. Järjest tühjenes küla vanadest põliselanikest, elu muutus aga kurvaks ja masendavaks. Viimased lahkujad olid 1944. a. kevadel. Vabanenud taludesse paigutasid sakslased sõjapõgenikke, peamiselt ingerlasi. Oli 1944. septembrikuu ja lootus pääseda ka meil laevale, aga nõukogude väed jõudsid enne Haapsallu ja Noarootsi, kui „Juhan“ Rohukülla. Algas uus hirmu ja ahastuse aeg peale pommirünnakut. Peitsime lahkumisload „Rätsepa“ talu seinale ja tapeedi vahele. Oli kahju neid ka hävitada – need olid ju meile andnud ootuse ja lootuse. Teiseks levis külas kuuludus, et tullakse üleskirjutama rootslastest mahajäänud vara. See kuulus uue korra kohaselt riigile. Seoses arreteerimisega võidi teostada ka vajadusel ruumides läbiotsimisi. Läksin tagasi Tallinna õppima, saades ajutise elamise võimlasse perekonna tuttavate juures. Noarootsi poolsaar oli muudetud piiritsooniks, kuhu sissepääses ainult vastava loaga. 1944. a. 23. detsembril sõitsin Österbysse.

Sadamas võttis mind vastu relvastatud nõukogude sõjamees. Dokumentide kontroll ja küsitlus kestis pikalt. Küla oli vaikne ja troostitu, elanikud võõrad, kartlikud ja endassetõmbunud. Külla oli jäänud vaid 5 endist peret. 1944. aasta jõulud „Rätsepa“ talus olid kurvad. Pühitsesime neid kinniste uste ja kaetud akende taga, kartes küla vahel liikuva patrulli teravat pilku või koputust uksele.

Toas oli siiski kaetud jõululaud ja kuusk säravate küünaldegaga. Tuba oli soe ja peamine, et olime koos. Vanad mälestused varasematest jõuludest tegid meelega kurvaks. Tulevik tundus olevat tume ja etteaimamatu. Hiljem harjusime sellega, kuigi kalendrist kadusid jõulud, koolist usuõpetus ja riiklikud pühad polnud enam pühad. Algas ümberkasvatusaeg. Meie pere

pühitses jõule igal aastal, miski ei suutnud seda takistada. Mõne aasta pärast saime teateid sugulastelt. Sai teoks võimalus suhelda kirja teel. 1966. a. tädi kutsel, sain külustusloa Rootsi. Õnneks langes see külaskäik Jõulukuule kestvusega 3.12. - 3.1.1967. See oli imeilus reis ja kohtusin peaaegu kõikide sugulastega, kellega 22.aastat polnud kohtunud. Need olid imelised ja ennenägematud jõulud vabas maailmas. Oli momente, kus tundus, et näen und. Neid jõule nimetasin ma muinasjutu jõuludeks.

Ella-Mercedes Sirel

Jõululapse ootuses

Jõululaps, Sa kõigi ootus,
Iga noore vana lootus.
Ilmud igal aastal jälle,
Võtad meid Sa oma sülle.
Hea on teada, et on keegi,
Kes me hinges süütab leegi.
Kes ei lase hääbuda,
Elutormis närbuda.
Hea on uskuda ja loota,
Ülekõige armastada.
Selleks kõigeks ringi vaata,
Ole valuvaigistaja.
Kui armastad, ei kustu päike.
Kui loodad, kindlalt tuleb ta.
Kui usud, suureks saab ka väike,
Sa usu, looda, armasta.

2013. a.
Helme Tint

Otsige esmalt Jumalariiki (Mt 6:33)

Üks aasta läheneb taas lõpule. Tänapäeva lakkamatu kiirustamise oravarattal ei tundu aga olevat algust ega lõppu. Pealiskaudsus tekitab tühjustunde, see omakorda lisab valu ja igatsuse millegi tõelise järele. Loendamatud kursused ja praktikad kutsuvad ületootamisest ja mõtestamata elust stressis inimesi tutvuma „ainulaadsete, 100% toimivate õnne valemitega“, olles tegelikkuses vaid veel ühed paljudest lakkamatut tarbimist õhutavatest loosungitest. Sest ega suhkruvesi võta janu! Käisin oktoobris taaskord Pühal Maal. Seisin Jeruusalemma Pühas Hauakirikus, sealsamas, kus Tema meid päästes oma elu andis, sealsamas, kus tookord sündis Uus Algus.

Mäletate - tühi haud? Lootusetus ja äng...

Ja siis korraga selginemine!

„Miks te otsite elavat surnute seast?“ Kas ei peaks sama küsimust ka tänapäeval esitama? Emadele, kes arvavad, et asjad kompenseerivad armastust. Isadele, kes uputavad end kaelani töösse ja surevad jalapealt infarkti. Meestele ja naistele, kes langenud mõnuainete meelevalda. Inimestele, kelle väärtusi saab arvestada vaid rahas. Neile, kes kiirustamise tähe all põgenevad iseene eest. Neile, kes jätavad oma pere. Neile, kes elavad vaid internetis. Neile, kes...

Otsige esmalt Jumalariiki!

Otsige seda kõikjalt. Õppige seda nägema oma laste silmades, lähedase kallistuses, sõbra kohalolekus, päevatöodes ja huvitavates kohtumistes. Petlemma tallist ei taibanud toona keegi otsida. Veelgi vähem Kolgata mäelt. Ometi omandas Tema sünd oma tegeliku tähenduse just surma ja ülestõusmise läbi. Ükski „õnnkursus“ ei saa selle mõistmisele kaasa aidata.

Valgustagu Tema sünd meie südameid! Täna ja igavesti.

Kõik muu antakse meile pealekauba.

Kauneid jõule!

Maris

Naissaare kirikus 21. juulil 2013

Teadmiseks koguduse liikmetele!

Liikmeannetusi saab endiselt maksta koguduse kantselei sekretärile või koguduse pangaarvele SEB Ühis pangas 10022010024002. Kui maksab keegi teine, siis palume selgitusse kirjutada inimese nimi, kelle eest tasutakse.

Tulude deklareerimisel tagastab Tolli- ja Maksuamet 21% tasutud annetuste pealt, mis ületavad 10 eurot, kui annetaja isikukoodi alusel selleks soovi avaldab.

Seoses kartoteegi korrastamisega palume koguduseliikmetel, kel on muutunud elukoht, telefoninumber või e-maili aadress, anda sellest teada koguduse kantseleisse või e-maili aadressile rootsi-mihkli@eelk.ee

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

